

RESİM DERSİNİN OLUŞTURMACI ÖĞRENME YAKLAŞIMI İLE UYGULANMASINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Levent Mercin
Yrd. Doç. Dr.

Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü

Behçet Oral
Yrd. Doç. Dr.

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitimi Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Özet

Bu araştırmanın amacı, Resim Dersi'nin oluşturmacı öğrenme yaklaşımı ile uygulanmasına yönelik öğrencilerin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırma Diyarbakır Ziya Gökalp Anadolu Lisesi ve dokuzuncu sınıf öğrencisi otuz dokuz kişi ile sınırlıdır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Veriler, araştırmacıların geliştirdikleri açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formuna öğrencilerin verdikleri yanıtlardan elde edilmiştir. Elde edilen veriler "içerik analizi" yöntemi ile çözümlenmiştir. Oluşturmacılık; bireyin, konu hakkındaki kendi anlayışını oluşturmaya izin verecek şekilde eğitilmesini öngören bir kuramdır. Bu kuramda öğretmenin amacı bilgiyi doğrudan öğretmek değil, bireyin konuyla ilgili gerçekleri ortaya çıkarmasına yardımcı olmaktır. Araştırmada, "oluşturmacı öğrenme yaklaşımı etkinliklerinin" öğrencilerin dersteki başarılarında etkili olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte öğrenciler derste en çok hoşlandıkları an olarak, özellikle grup dinamiği ve belgesel izleme etkinliği ile müze gezilerinin olduğunu ifade ettikleri anlaşılmıştır. Ayrıca derse yönelik düşüncelerinin oluşmasında müzelere gözlem gezisi gerçekleştirmenin ve görerek öğrenmenin etkili olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, Orta Öğretim Resim Dersi Öğretim Programları'nda oluşturmacı öğrenme yaklaşımı etkinliğine yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze Eğitimi, Resim Dersi, Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımı, Öğrenme Ortamı, Sanat Eğitimi.

EVALUATION OF STUDENTS' VIEWS IN ART LESSONS ACCORDING TO CONSTRUCTIVIST LEARNING ACTIVITIES

Abstract

The aim of this study is to evaluate the opinions of students towards constructivist learning activities conducted in art lesson. Thirty-nine samples are selected from Ziya Gökalp Anatolian High School 9th Grade students. This research is a qualitative study. The data was collected from the answers of the students to a questionnaire developed by researchers, which consists of open ended questions. The data obtained was construed with "descriptive analysis" method. Constructivism theory foresees that individuals should be educated by allowing to form his or her own understanding about a subject. In this theory the aim of teaching is not direct instruction but helping the individual to discover the facts about a subject. In this research it is found that "the techniques of constructivist learning approach" affects the performance of the students in the classroom. Additionally it is understood that students have expressed the most

pleasing moment during the lessons as, especially, group dynamics, watching documentaries and visiting museums. Also when forming an opinion towards the lessons, arranging observational museum visits and learning by observing is found to be effective. According to the results of this research, it is suggested that constructivist learning activities should be accommodated in Secondary Education Painting Lesson Learning Programs.

Key Words: Museum Education, Art Lessons, Constructivist Learning Approach, Learning Environment, Art Education.

Giriş

Sanat, toplumsal açıdan bireyler için önemli iletişim araçlarından biridir. Ayrıca sanat, "bireylerin duygularını, düşüncelerini ifade etmesinde etkili olan; yaratıcı düşüncelerin gelişmesini teşvik eden bir kültür dinamiğidir" (Komisyon, 2007). Bu yüzden sanat'ın eğitimi, sanatın kendine özgü sorunlarıyla yaşanan zamanın sorunları arasındaki bağlantı noktalarının kavranmasına hizmet etmelidir (Çakır, 1997). Bu amaç için, sanat eğitiminde çocuğun "düşüncelerini, imgelerini anlatmada gerekli olan araç-gereci ve uyarıcı çevreyi öğretim amacıyla bir araya getirmek gerekir" (Kırıçoğlu, 2002). Bu kapsamda öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Öğretmenler, "kullanıma hazır, etkileşimli, özgün ve fiziksel materyaller hazırlamakla birlikte ham veri ve birincil kaynaklardan yararlanmalı ve alternatif bilgi kaynaklarını kullanmalıdırlar. Bu kaynaklara müze, fabrika, doğa, tarihi mekanlar örnek olarak verilebilir" (Özkan, 2001).

Sanat eğitiminde yaratıcılığın geliştirilmesi önemli bir amaçtır. Yaratıcılığın gelişmesi için açık, rahat bir atmosfer ve çocukların bilgiyi kendi kendilerine tecrübe edip keşfetmeleri gerekir. Bu anlamda çeşitli malzeme ve tecrübeler ile uyarılmış bir çevre, programa yardım eder (Varış, 1988).

Sanat eğitiminde konu hakkındaki bilgiyi öğrenmeyi kolaylaştıran unsurlardan biri de öğretim yöntem ve teknikleridir (Kırıçoğlu, 2002). Oluşturmacı teori, bu kapsamda değerlendirilebileceklerden biridir. Çünkü oluşturmacı teori, öğrencinin öğrenme ortamına aktif katılımını sağlar. Bir başka ifade ile oluşturmacı teoride bir öğretmen, öğrencilerine yeni bilgileri tartışacağı, onların öğrenmeye aktif katılımını sağlayacağı sorular sorar ve mekan hazırlar (Burden ve Byrd, 1999; Vrasidas, 2000). Ayrıca oluşturmacı teoride öğretmenler sınıflarında öğrencilerin mutluluğu ve konuyu anlamaları için düzenleme yapabilir veya programları ona uygun hale getirebilirler (Brooks & Brooks, 1999). Sınıf dışı öğretim uygulamalarını gerçekleştirmede gezi-gözlem yönteminden yararlanılmasına imkan verir. Demirel'e (2000) göre, gezi-gözlem yönteminin amacı, okul ve sınıf içinde yapılan eğitimsel çalışmalarını tamamlamak ve yaşamla bağlantısını kurmak amacıyla yapılan planlı ziyaretlerdir. Bu ziyaretler olayları gerçek görünümüyle tanıma ve bilgileri ilk kaynaktan elde etme bakımından etkili olmaktadır. Bu yöntemde öğretmen öğrencilere doğrudan bilgi aktarmak yerine öğrencilerin konu hakkında düşünmelerini ve bilgiyi kendilerinin bulmalarını sağlamaktadır.

Oluşturmacı öğrenme yaklaşımında bilgi: 1. Çevreden pasif olarak alınmaz, bilişsel konular aktif olarak oluşturulur, 2. Bilginin oluşması bilenden bağımsız olamaz. Bilgi bilgiyi oluşturan kişinin zihninde önceden varolan bilgilerin dışarıdan gelen yeni bilgilerle deneyimler sonucunda yeniden organize edildiği bir adaptasyon sürecidir (Olssen, 1996;

Ülgen, 2001). Bu durumda öğrenme, öğrenenin öğrenme ortamına etkin bir şekilde katılmasını ve öğretmenin öğrenci odaklı bir öğretimi esas almasını gerektirir.

Günümüzde genel, meslek ve anadolu liseleri'ndeki resim dersi öğretim programlarına bakıldığında (M.E.B, 2008) davranışçı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanmış bir programın uygulanmakta olduğu görülmektedir. Oluşturmacı öğrenme yaklaşımının öğrenciler açısından Anadolu Lisesi dokuzuncu sınıf resim dersi'nde etkili olup olmayacağını değerlendirmesi bir gereksinim olarak görülmüştür. Bu yüzden çalışma gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Diyarbakır'daki Ziya Gökalp Anadolu Lisesi 2006-2007 eğitim-öğretim yılı güz dönemindeki okulun 9-B sınıfındaki otuz dokuz (39) öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada 9-B sınıfı rastgele (random) yöntemle belirlenmiştir.

Denel işlemler basamağında öğrencilere dört hafta boyunca oluşturmacı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanmış program uygulanmıştır. Bu kapsamda birincil kaynaklardan yararlanma, grupla birlikte araştırma-inceleme yapma, müze ziyaretleri gerçekleştirme, atölyeye gerçek sanat eserlerini getirerek eser eleştirisi yaptırma; drama yaptırma, sanat tarihi şeridi oluşturma ve grupla birlikte test çözme gibi öğrencilerin öğrenmeye aktif katılımlarının sağlandığı etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilerin resim dersinin oluşturmacı öğrenme yaklaşımı ile uygulanmasına yönelik görüşlerini belirlemek için ara-

tırmacılar tarafından açık uçlu dört sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun geçerliğini sağlamak amacıyla dört uzman kanısına başvurulmuştur. Uzman kanılarına göre gerekli düzeltmeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Araştırmanın bulguları "resim dersine yönelik öğrenci görüşlerini belirleme formu" ile elde edilmiştir. Bu kapsamda resim dersinde, oluşturmacı öğrenme yaklaşımı ile hazırlanmış etkinliklerin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin, derste kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulguların analizi; öğrencilerin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtların incelenmesi, araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre organize edilmesi, yüzde oranlarının belirlenmesi ve yorumlanması şeklinde olmuştur.

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar, soru maddelerinin sırasına göre verilmiştir. Soru maddeleri ve öğrencilerin sorulara ilişkin bildirdikleri görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Araştırmada yanıtı aranan ilk soru; "resim dersinde uygulanan öğretim yönteminin, kültür ve sanat eserlerinin değerini fark etmenizdeki etkili olduğunu düşünüyor musunuz, anlatır mısınız?" şeklinde ifade edilmiştir. Birinci soruya ilişkin öğrencilerin verdikleri yanıtlara ilişkin görüşler Tablo 1. de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin, Resim Dersi'nde Uygulanan Öğretim Yönteminin, Kültür ve Sanat Eserlerinin Değerini Fark Etmelerinde Etkili Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	Öğrenci	n	%
	Evet etkili oldu	39	100
	TOPLAM	39	100

Birinci soruya ilişkin öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, öğrencilerin %100'ünün "evet" yanıtını verdikleri anlaşılmaktadır. Elde edilen bu bulguya göre resim dersinde uygulanan yöntemin etkili olduğu söylenebilir.

Birinci soruda yanıtı aranan "...anlatır mısınız?" kısmına yönelik olarak öğrencilerin bildirdikleri görüşlerden çıkartılan temalar ve bu temalara ilişkin yüzde oranları Tablo 2. de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin Resim Dersi'nde Uygulanan Öğretim Yönteminin, Kültür ve Sanat Eserlerinin Değerini Fark etmelerinde Etkili Olan Faktörlere İlişkin Görüşleri

Seçenekler	Öğrenci	n	%
	Yeni şeyler öğrenme	7	18
	Derse yönelik tutum değiştirme	7	18
	Eser eleştirisi ve söz dağarcığı bilgi testi uygulama	18	46
	Bilişsel öğrenmeye önem verme	7	18
	TOPLAM	39	100

Tablo 2. incelendiğinde, öğrencilerin % 46’sı “derste eser eleştirisi, söz dağarcığı bilgi testi vb. gibi testler yapmalarının”, % 18’i “bilmediği yeni şeyleri öğrenmenin”, % 18’i “eskiden resme ve doğal olarak sanata yönelik bir ilgisi yokken bu uygulamalardan sonra sanata yönelik duyarlılıklarının gelişmesinin” ve % 18’inin de “resim dersinin sadece uygulama dersi olmadığını anlamasının” resim dersinde kültür ve sanat değerlerinin farkına varmalarında, derse yönelik değer yargılarının değişmesinde etkili olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilere resim dersinde uygulama

(resim çizme) etkinliği yaptırma yanında, eser eleştirisi ve bilgiyi ölçmeye yönelik test etkinlikleri yaptırmanın, kültür ve sanat değerlerinin farkına varılmasında etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci sorusu, “diğer derslerinizde de resim dersindeki öğretime benzer öğretim uygulamalarının yapılmasını ister miydiniz, neden?” şeklinde olmuştur. İkinci soruya yönelik öğrencilerin verdikleri yanıtlara ilişkin görüşler Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Resim Dersi’nde Uygulanan Öğretim Yönteminin Diğer Derslerinde de Uygulanmasına İlişkin Görüşleri

Öğrenci		n	%
Seçenekler			
	Evet	37	94.9
	Hayır	2	5.1
	TOPLAM	39	100

Tablo 3’e bakıldığında, öğrencilerin %94.9’nın resim dersinde uygulanan yöntemin diğer derslerinde de uygulanmasını istedikleri, %5.1’inin ise uygulanmasını istemedikleri anlaşılmaktadır. Aynı soru içerisinde yer alan “neden?” sorusuna ise öğrencilerin gerekçe olarak verdikleri yanıtlardan çıkartılan temalar ve temalara yönelik yüzde oranları tablo 4. de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin Resim Dersi’nde Uygulanan Öğretim Yönteminin Diğer Derslerinde de Uygulanabilmesine İlişkin Görüşleri

Öğrenci		n	%
Seçenekler			
	Akılda kalıcılığı sağlama	7	18
	Gezerek-görerek öğrenme	18	46
	Grup çalışmalarının verimli olması	12	30,9
	Resim dersi ile diğer derslerin farklı olması	2	5,1
	TOPLAM	39	100

Tablo 4’e göz atıldığında, öğrencilerin % 46’nın gezerek-görerek öğrenmeyi sağlamasından, %30,9’nun grup çalışmalarını teşvik etmesinden, %18’nin de akılda kalıcılığa imkan vermesinden dolayı diğer derslerinde de uygulanabileceği görüşünde iken, %5,1’inin ise “uygulanan yöntemi beğendikleri, ancak resim dersi ile diğer derslerin arasında fark olduğunu, bu yüzden diğer derslerde uygulanamayacağını” belirttikleri saptanmıştır. Elde edilen bu bulguya göre öğrencilerin,

genel olarak uygulanan yöntemin diğer derslerinde de uygulanmasını istedikleri söylenebilir.

Araştırmada yanıtı aranan üçüncü soru “resim dersinde elde ettiğiniz bilgi ve becerileri kazanmanızda uygulanan yöntem içerisinde etkili olduğunu düşündüğünüz etkinlikleri anlatır mısınız?” olmuştur. Üçüncü soruya yönelik olarak öğrencilerin verdikleri yanıtlardan çıkartılan temalar ve bu temalara ilişkin yüzde oranları tablo 5. de sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Resim Dersi’nde Elde Ettikleri Bilgi ve Becerileri Kazanmalarında Etkili Olduğunu Düşündükleri Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Öğrenci		n	%
Seçenekler			
	Müzedede eğitim	15	38
	Drama Etkinliği	3	8
	Müzikle öğrenme	5	13
	Grupla birlikte test uygulamaları	12	31
	Gerçek sanat eserlerini yerinde inceleme	4	10
	TOPLAM	39	100

Tablo 5’e göz atıldığında, öğrencilerin % 38’nin müzedede eğitimin, % 15’nin müzikle birlikte ders işlenimin, % 15’nin sanat eserlerini yerinde incelemenin, % 14’ü drama etkinliğinin ve % 10’u grupla birlikte test uygulaması yapmalarının

resim dersinde elde edilmesi gereken bilgi ve becerileri kazanmalarında etkili olan etkinlikler olarak gördükleri saptanmıştır. Bu bulguya göre resim dersinde birincil kaynaklardan (müzedede eğitimin) yararlanmayı, grupla birlikte uygulamalar

yapmayı, gerçek sanat eserlerini yerinde incelemeyi ve drama etkinliği ile müzik eşliğinde ders işlemeyi teşvik eden oluşturmacı öğrenme yaklaşımının etkili bir yöntem olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, öğrencilerin resim dersinde uygulanan oluşturmacı öğrenme yaklaşımı uygulamalarından olan birincil kaynaklardan yararlanma (müze eğitimi), müzik eşliğinde resim yapma, tarihi eserleri yerinde inceleme, yaratıcı drama ve grupla birlikte çalışma (test) gerçekleştirme etkinliklerini, resim dersi ile ilgili bilgi ve becerileri kavramalarında etkili

buldukları anlaşılmıştır.

Araştırmanın dördüncü sorusu, “derse yönelik duygu ve düşüncelerinizin oluşmasında sizi etkileyen unsurların neler olduğunu düşünüyorsunuz?” şeklinde ifade edilmiştir. Dördüncü soruya yönelik olarak öğrencilerin verdikleri yanıtlardan çıkartılan temalar ve bu temalara ilişkin yüzde oranları tablo 6. da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Resim Dersi'ne Yönelik Duygu ve Düşüncelerinin Oluşmasında Etkili Olan Unsurlara İlişkin Görüşler

Seçenekler	n	%
Derste yararlanılan araç-gereçler (sanat tarihi şeridi hazırlanması, gerçek sanat eserlerinin atölyeye getirilmesi)	10	26
Derste uygulanan yöntem	29	74
TOPLAM	39	100

Tablo 6. incelendiğinde, öğrencilerin % 74'ü derste uygulanan yöntemi, % 26'ı ise derste yararlanılan araç-gereçleri resim dersine yönelik duygu ve düşüncelerinin oluşmasında etkili bulduklarını bildirmişlerdir. Elde edilen bu bulguya göre resim dersinde uygulanan oluşturmacı öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin dersten hoşlanmalarında etkili olduğu söylenebilir.

Tartışma

Oluşturmacı öğrenme, öğrencilerin pasif olmasından öte aktif olmalarını öngören bir öğrenme ortamını sağlar. Bu da öğrencinin bilgiyi oluşturmada önceki bilgilerini göz önüne almasının yanı sıra araştırma, inceleme, birincil kaynaklara ulaşma gibi aktiviteleri de yapması demektir. Böylece öğrencilerin hemen hepsinin derse katılımı sağlanmış olur.

Öğrencilerin aktif katılımlarının sağlandığı oluşturmacı öğrenme yaklaşımı uygulamalarıyla gerçekleştirilen resim dersine ilişkin görüşlerden elde edilen bulguların analizinden biri resim dersinde uygulanan oluşturmacı öğretim yöntemlerini, öğrencilerin kültür ve sanat eserlerinin değerini fark etmelerinde % 100 düzeyinde etkili bulmalarıdır. Öğrenciler uygulanan yöntemi etkili bulmalarına gerekçe olarak % 46'ı derste eser eleştirisi ile söz dağarcığı bilgi testi uygulanmasını, % 18'i bilmediği yeni şeyler öğretilmesini, % 18'i resme ve doğal olarak sanata yönelik bilgilerinin artırılmasını ve % 18'inin de resim dersinin sadece uygulama dersi olmadığını kavratılmasını bildirmişlerdir. Araştırmada elde edilen bu sonuç Mant (2007) ve Buyurgan'ın (2002) gerçekleştirdiği araştırma sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Bu sonuçlara göre de oluşturmacı öğrenme yaklaşımı uygulamalarının, resim dersi öğretiminde etkili olduğu anlaşılmıştır. Çünkü bu yöntem sayesinde öğrenciler öğrenme ortamında rol almış ve öğretmen öğrencilere doğrudan bilgi aktarmak yerine, öğrencilerin konu hakkında düşünmelerini ve bilgiyi kendilerinin bulmalarını teşvik etmiş ve bu sayede öğrencilerin elde ettikleri bilgilerin kalıcı olmasına da katkı sağlanmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulardan biri de öğrencilerin % 94.9'nun resim dersinde uygulanan yöntemin diğer derslerinde de uygulanmasını istemeleridir. Bu sonuç Julius'un (2000) yaptığı araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırma sonucuna göre ortaokul öğretmenlerinin, ortaokul düzeyinde öğrenme ve öğretme çevresinde oluşturmacı öğrenmenin uygun ve etkili olduğuna inandıkları ve bunu destekledikleri saptanmıştır. Çünkü bu yöntemde öğrenciler öğrencilerin sıkıcı bir ortama nazaran tercih ettiği bir durumdur. Öğrenciler bu ortamda arkadaşlarıyla grup çalışmaları esnasında tartışmalar, ortak araştırma ve incelemeler yapmışlardır. Yaptıkları araştırma ve incelemeleri sınıf ortamında arkadaşlarıyla paylaşarak kendilerini ifade etme imkanı da bulmuşlardır. Bu olgu öğrencilerin resim dersinin eğlenceli ve öğretici bir ders olduğunu kavramalarını sağlamıştır. Aynı soruya yönelik öğrencilerin % 5.1'inin ise resim dersinde uygulanan yöntemin diğer derslerde, resim dersinden farklı oldukları için uygulanamayacağını bildirdikleri anlaşılmıştır. Bu olumsuz görüşün oluşmasında öğrencilerin resim dersinde görsellerden yoğun bir şekilde yararlanmasından, uygulamaya dönük (çizim, boyama vb) olmasından ve ders dışındaki mekanlarda etkinliklere ağırlık verilmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Matematik, fizik vb gibi derslerde resim dersinde olduğu gibi, müzik eşliğinde uygulama yapma, belgesel izleme veya müzeye gitme gibi etkinliklerin yapılamayacağı kaygılarının bu düşüncelerinin oluşmasında etkili olduğu ifade edilebilir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu da öğrencilerin, resim dersinde elde ettikleri bilgi ve becerileri kazanmalarında uygulanan yöntem içerisinde etkili buldukları etkinliklere ilişkin olarak % 38'nin müze eğitimi, % 15'nin müzikle birlikte ders işlemeyi, % 15'nin sanat eserlerini yerinde incelemeyi, % 14'u drama etkinliğini ve % 10'u grupla birlikte test uygulamasını göstermeleri olmuştur. Bu bulguya göre oluşturmacı öğrenme yaklaşımının birincil kaynaklardan bilgiyi elde etmeyi, aktif öğrenmeyi, gerçek sanat eserlerini yerinde görerek incelemeyi, ders ortamına gerçek sanat eserlerini getirmeyi teşvik etmesinin rolü büyüktür. Bu sonuç, oluşturmacı öğrenme yaklaşımının ilkeleri arasında yer alan “yaparak-yaşayarak öğrenme” ve sanat deneyimi edinecek bir

ortamı sağlama uygulamalarını teşvik etmesinden kaynaklandığı ifade edilebilir.

Araştırmada elde edilen bir diğer bulgu ise öğrencilerin derse yönelik duygu ve düşüncelerinin oluşmasında kendilerini etkileyen unsurlar arasında % 74'ünün derste uygulanan yöntemi ve % 26'ı ise derste yararlanılan araç-gereçleri belirtmeleridir. Bu bulgu Mercin (2006), Buyurgan (2004) ve Gürkan'ın (2004) yaptıkları araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Öğrencilerin derse yönelik ilgilerinin artmasında uygulanan yöntem içerisinde yer alan tüm etkinlikler yanında sınıf dışı, yani gezi-gözlem yöntemi kapsamında müzelerle ziyaretler gerçekleştirilmesinin, grupla birlikte çalışmanın, müzik eşliğinde ders işlemenin, test ve çalışma yapıları uygulamanın etkili olduğu söylenebilir. Özellikle sınıf dışı öğrenme ortamlarından yararlanmanın etkili bir yöntem olduğu bilinmektedir. Resim dersi öğretiminde geziler içerisinde müzeler ise ayrı bir öneme sahiptir. Çünkü müze, Riviere'nın da (1962) ifade ettiği gibi, sanat duygusunu öğretmenin ve halkın sanat eserlerinden zevk alınmasını sağlamanın araçlarından biridir. Diğer bir ifade ile öğrencilerin derste uygulanan öğretimden hoşlanmalarında, birincil kaynaklardan destek alınmasını teşvik eden oluşturmacı öğrenme yaklaşımının, önemli katkılar sağladığı ifade edilebilir. Bu bağlamda öğretim programlarının, "dar becerileri kazandırmak yerine geniş kapsamlı kavramları ve becerileri sunacak, öğrenmeye olan istekliliği arttıracak" (Rayala, 1995) tarzda hazırlanması gerekir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda genel olarak öğrencilerin, resim dersinde oluşturmacı öğrenme yaklaşımı etkinliklerine yönelik olumlu görüşte oldukları anlaşılmıştır. Buna bağlı olarak müzik eşliğinde resim yapma, çalışma yapılarını (test) grupla birlikte tamamlama, belgesel film izleme, drama yapma ve ayrıca müze ziyaretleri gerçekleştirme gibi etkinliklerin derste başarılı olmayı sağladığı ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca sınıf ortamına gerçek sanat eserlerini getirerek sanat eseri eleştirisi uygulaması yapmanın, öğrencilerin dersten hoşlanmalarında, kültür-sanat eserlerini kavramalarında ve konu hakkındaki bilgilerinin oluşmasında etkili olduğu, araştırmanın sonuçları arasındadır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Ortaöğretim kurumlarının tüm kademelerindeki Resim Dersi Öğretim Programlarında oluşturmacı öğrenme etkinliklerinden yararlanılmalıdır.
- Anadolu Lisesi Resim Dersi Öğretim Programı konularının öğretiminde, elde edilmesi gereken kazanımları sağlamada etkili olduğu için, oluşturmacı öğrenme etkinliklerine (öğretici film izleme, test uygulama ve müze gezileri gerçekleştirme) göre uygulanmalıdır.
- Resim Dersi'nde öğrencilerin araştırma-inceleme yapmalarına imkan veren konular belirlenmeli ve bunu gruplar şeklinde gerçekleştirmeleri sağlanmalıdır. Elde edilen araştırma-inceleme sonuçları gruplar arası tartışma yapılarak öğrencilerin kendilerini ifade edebilmeleri sağlanmalıdır.
- Resim Dersi'nin uygulanacağı ortama gerçek sanat eserleri getirilmelidir. Bu eserlerin temini için, müzelerden,

güzel sanatlar fakülteleri ile güzel sanatlar eğitimi bölümlerinden destek alınmalıdır.

- Resim Dersi'nde konuyu kavramaya yönelik olarak "yaratıcı drama" etkinliğinden yararlanılmalıdır.
- Sanat odasında (atölye) "sanat tarihi şeridi" oluşturulmalıdır.

Kaynaklar:

Burden, P. R. & D. M. Byrd (1999). *Methods For Effective Teaching*. Second Edition, USA. Allyn And Bacon A Viacom Company.

Buyurgan, S. (2002). Programlı Bir Müze Ziyareti ve Sonrasında Uygulama Örneği. *Gazi Üniversitesi I. Sanat Eğitimi Sempozyumu*, 08-10 Mayıs 2002. 105-118. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.

Buyurgan, S. (2004). Effective Learning at the Museum. *Journal of Cultural Research in Art Education, USA (USSEA)*, (22), 99-115.

Brooks, M. G. & J. G. Brooks (1999). To Courage to be Constructivist. *Educational Leadership*. 57, (3), 18-24.

Gürkan, T. (2004). *İlköğretim II. Kademe Eğitiminde Müze Eğitiminin Önemi Üzerine Araştırma (Bursa Örneğinde)*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim, Görmek, Öğrenmek, Yaratmak*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Julias, A. J. (2000). *A Qualitative Study of the Beliefs And Practices of a Group of Effective Middle School Teachers With Respect to Constructivist Learning and Teaching Environment*. Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements for The Degree Doctor of Education. School of Education, Duquesne University, December.

Mercin, L. (2006). *Resim Dersini Müze Kaynaklı Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımına Göre Hazırlanmış Etkinliklere Göre Uygulamanın Erişime, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Olssen, M. (1996). Radical Constructivism and its Failing: Anti-realism and individualism. *British Journal of Educational Studies*, 44 (3), 275-295.

Özkan, B. (2001). *Yapılandırmacı Öğrenme Ortamlarında Özgün Etkinlik ve Materyaller Kullanmanın Etkliliği*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Rayala, M. (1995). *A Guide To Curriculum Planning In Art Education*. Second Edition. Wisconsin: Wisconsin Department Of Public Instruction Madison.

Riviere, G. H. (1962). *Stage Regional D'études De l'unesco Sur Le Role Educatif Des Musees*. (Çev. S. İnal).

Mant, S. (2007). *Desen Eğitiminde Yapılandırmacı Öğrenme Uygulamalarının Etkililiği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Ülgen, G. (2001). *Kavram Geliştirme: Kuramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Vrasidas, C. (2000). Constructivism Versus Objectivism: Implications For Interaction, Course Design, And Evaluation In Distance Education. *International Journal Of Educational Telecommunicationas*, 6, (4), 339-362.

Varış, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme "Teoriler ve Teknikler"*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 157, 4. Baskı.

Demirel, Ö. (2000). *Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayınevi. 2. Baskı.

M.E.B. (2008). Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. *Öğretmenler Portalı*.
http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=Downloads&d_op=viewdownload&cid=23 (Erişim Tarihi: 14.03.2008).

Çakır, İ. (1997). *Sanat Eğitiminde Yaratıcı Dramanın Yeri*. (Yay. Haz: M. Çileli). 2-3 Mayıs 1997. 79-101. Kayseri: Türk Eğitim Derneği XV. Öğretim Toplantısı. Türk Eğitim Derneği Öğretim Dizisi No:15.

Komisyon (2007). *İlköğretim Sanat Etkinlikleri Dersi (1-8 Sınıfla) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.